

пространство са обуславяли и стимулирали, а същевременно и изразявали чрез себе си, компликациите и дори по-точно – невъзможността за формулиране на общовалидна йерархична система, определяща вертикалния статус и роля на конкретните групи на базата на техния исторически или актуален принос за тоталната ромска история.

Нещо повече. **Неформалността очевадно се разкрива в неударжимата и неподвластна на каквато и да е критичност и самокритичност технология на ценностно-нормативно „портретиране“ на отделните ромски групи.** Пристрастността и необективността в дискредитацията на „чуждите“ и в безмерно фаворизираното толериране на „своите“ няма подобни аналози сред които и да са други етноси. Необхватните авгиеви обори на изконната и нелечима порочност и одиозност на „ненашите“ вървят „ръка за ръка“ с непрестанно изсипващия се „рог на изобилюето“ от суперлативни оценки за добродетелността на „своите“ групи в съпоставимостта им с останалите.

В това отношение едно интересно обстоятелство сякаш се превръща в исторически и съвременен етнопсихичен графарет. То засяга и рефлектира във и чрез себе си природата и особеностите на ингруповата и интергруповата социална перцепция и автоперцепция, рефлексия и авторефлексия през призмата на тяхната стойност и роля в тоталното „портретиране“ на циганския етнос. **Защото неформалността на симпатиите към „своите“ почти никога не се вълнува, че посредством антипатиите към „другите“ в крайна сметка е очертавала и днес също възпроизвежда по принцип и като цяло отрицателен портрет на целия етнос.** Доколкото неформалността, изградена и функционираща на основата на ингруповите симпатии и интергруповите антипатии, макар и парциална по пространствените си габарити на присъствие и изява, се е глобализирала като субстантивна етнодоминанта в жизненото, етнокултурното и пр. битие и душевност не само на конкретни групи, но и на етноса като тоталност на присъствие и изява в различните територии на социалното (историческо и актуално) пространство.

Разбира се, когато отбелязваме тази характеристика на ромската битност, душевност и култура, не трябва да подхождаме оп-